

Ajankohtaista positiivilistatoiminnasta

Ina Toppari
Eläinten terveys ETT ry
Rehuseminaari
1.11.2021

ETT:n positiivilista

- Vuodesta 1995
- Rehualan kanssa yhteistyössä
- Lista rehualan toimijoista, jotka vapaaehtoisesti osoittavat salmonellariskinhallintakykynsä yli lakisääteisen tason
 - Maahantuojat
 - Valmistajat
 - Rahtisekoittajat

Positiivilista 1.11.2021

- 26 kotimaassa rehuaineita ja/tai -seoksia valmistavaa yritystä
 - Osalla myös tuontitoimintaa
- 11 rehuraaka-aineiden ja/tai rehuseosten tuontitoimintaa harjoittavaa yritystä
 - Kaksi ruotsalaista, 9 kotimaista
- 12 rahtisekoitusta harjoittavaa yritystä

Positiivilista kotieläintilan tukena

Eläinten terveys ETT ry pitää kotieläintilan tueksi positiivilistaa rehualan yrityksistä, jotka sitoutuvat muun muassa tarkastamaan jokaisen tuomansa tuotantoeläimille tarkoitetun rehuerän ja rehujen raaka-aineet salmonellan varalta.

Rehunvalmistajat, joilla reuhygieniasetuksen mukainen laadunvalvontasuunnitelma

• Agrox Oy	A, D
• Alavuden Oljynpuristamo Oy	C
• Anora Group Plc/Oyj	C
• A-Rehu Oy	A, B
- Koskenkorva	C, D
- Varkaus	D
• Avena Nordic Grain Oy	A
• Avena Kantvik Oy	C
• Biofarm Oy	A, B, D
• Biokasvu Oy	C
• Elixii Oil Oy	A, C
• Oy Feedex Ab	A, D
• Finnamyli Oy	C
• Hankkija Oy	A, B, C
- Kotka	D
- Seinäjoki	D
- Säkylä	D
- Turku	D
• Isofarmi Oy	D
• Kankaisten Oljykasvit Oy	C
• Kinnusen Mylly Oy	A, D
• Kärki Nutrition Oy	A, B, D
(Kärki-Agri)	
• Lantmännen Agro Oy	A, B
- Kouvola	D
- Ylivieska	D
• Lappajärven rehu osk.	D
• Lapuan Peruna Oy	C
• Matti Halme Oy	C
• Nordic Soya Oy	C
• Pohjois-Pielaveden Maatalouspalvelu Oy	D

• RehuX Oy	A, B, D
• Satarehu Oy	D
• Suomen Viljava Oy	varastointia/käsittelyä
• Vilomix Finland Oy	A, B, D

Rehujen ja rehuraaka-aineiden tuojat

• Berner Oy	A
• Feed Imports Oy	B
• Oy Henry Teirs Ltd	A
• HK Scan Finland Oy	A, B
• Lantmännen Agro Oy	A, B
• Lantmännen ek för/Lantbruk, Holmsundin tehdas (Ruotsi)	E
• Västeråsin tehdas (Ruotsi)	E
• NHK-Keskus Oy	B
• NutriSuin Suomi Oy	B
• RV Eurotrading Oy	A, B
• Oy Teollisuushankinta TH Ab	B
• VetAgro Oy	A, B

Rahtisekoittajat

• AP-Mylly Oy
• Farmirehu Tapani Korpela
• Hauhon Myllärit Oy
• Hilannon Mylly ky
• Pohjanmaan Rehujauhatus Oy
• Rehunsekoittamo Terho Mylly Oy
• Rehupalvelu Kulmanen
• Rehupalvelu Torikka & Isolauri Oy
• Rehupojat Oy
• Samuli Simula Oy
• Tilaviljasekoitus Oskaa Oy
• Tmi Juha Hakanen

A = rehuraaka-aineiden tuonti

B = rehuseosten maahantuonti

C = rehuraaka-aineiden valmistus

D = rehuseosten valmistus

E = omavalvontaohjelma, ulkomainen

* = tuontitoiminta satunnaista

Kivennäis- ja vitamiinivalmisteiden tuonti ja valmistus sekä rehuaineiden ja rehuseosten jälleenmyynti eivät kuulu positiivilista-toiminnan piiriin, mikäli niiden ei katsota aiheuttavan salmonellariskiä.

Lisätietoja www.ett.fi/yhteystiedot/

Positiivilistatoiminta ei koske

- toimijoita, jotka valmistavat tai maahantuovat kivennäisaineita tai kivennäisrehuseoksia, vitamiineja, hivenaineita, lisäaineita (säilöntäaineet, entsyymit yms.) tms. aineita, joihin ei liity salmonellariskiä
- elintarvikealan yrityksiä, jotka toimittavat elintarvikekelpoisia sivutuotteita rehuksi (esim. leipomot, makeistehtaat, panimot).
- rehujen ja rehuaineiden jälleenmyyntiä
- omaan tarpeeseen tuontia alkutuotantotilalle, mikäli tällainen on meijerin/teurastamon/ munapakkaamon tuotantosopimuksen puitteissa sallittua

Positiivistatoiminnan periaatteet

- Tuotantoeläinten (ml. turkiseläimet) tuontirehujen ja –rehuaineiden eräkohtainen salmonellatutkimus
- Tuontirehujen karanteenimenettely
 - Käyttöönotto vasta negatiivisen tutkimustuloksen valmistuttua
- Laadunvarmistussuunnitelma osana hakemusta
- Laatusopimukset tai auditointimenettely
 - Varastointi ja kuljetus
- Salmonellalöydösten ilmoittaminen myös ETT:lle
 - Toimenpiteiden riittävyyden arviointi ja mahdollinen tehostaminen
- Ei sian veriplasman tai sitä sisältävien rehujen tuontia (PED)

Tuontitutkimus salmonellan varalta

Virallinen rehuvalvonta

- Kolmasmaatuonti
 - Kaikki erityisen riskialttiit kasvipäriset rehut
- Sisämarkkinakauppa
 - Markkinavalvonta
 - Pistokoeluonteinen tuontitutkimus mahdollinen
- Salmonellan vuoksi käsitellyt erät
 - Pistokoeluonteinen tutkimus mahdollinen

Positiivilistatoiminta

- Kolmasmaatuonti ja sisämarkkinakauppa
 - Tuontieräkohtainen tutkimus
 - Karanteenivaatimus
 - Kaikki positiivilistan sääntöjen liitteen 1 kasvi- ja eläinperäiset rehut

Liite 1: Salmonellatutkimus / tuonti tuotantoeläinten rehuksi

- Viljojen jyvät sekä niistä saatavat tuotteet ja oheistuotteet ¹⁾
- Öljynkasvien siemenet ja hedelmät sekä niistä saatavat tuotteet ja oheistuotteet ²⁾
- Palkokasvien siemenet sekä niistä saatavat tuotteet ja oheistuotteet
- Muut siemenet ja hedelmät sekä niistä saatavat tuotteet ja oheistuotteet ²⁾
- Eläinperäiset tuotteet ja oheistuotteet ³⁾
- Rehuseokset ⁴⁾

MMMa 1266/2020: Velvoite tutkia sisämarkkinoilta tuotavia erityisen riskialttiita kasvipärisiä rehuja salmonellan varalta osana omaa laadunvarmistusta, riskiperusteisen laadunvarmistus-suunnitelman mukaisesti > Huomioi positiivilistan tuontieräkohtainen tutkimusvaatimus/liite 1

Hakumenettely

- Kirjallinen hakemus ETT:lle
 - Liitteeksi
 - Laadunvarmistussuunnitelma - Omavalvonta
 - Toiminnan kuvaus
 - Vaarojen arviointi - HACCP
 - Kopio mahdollisista laatusopimuksista
 - Mahdolliset muut yrityksen riskinhallintaa kuvaavat dokumentit
- ETT:n toiminnanjohtaja voi hyväksyä kotimaiset hakemukset
- ETT:n hallitus voi hyväksyä ulkomaiset hakemukset auditoinnin jälkeen

Positiivistatoiminnan kehitystarpeet

- Sääntöpäivitys
 - Tarkempi positiivistatoiminnan kuvaus
 - Hakumenettely
 - Täsmennyksiä sanamuotoihin
 - Esim. positiivistatoiminnan kannalta oleellisista muutoksista ilmoittaminen ETT:lle
 - Yrityksen nimenmuutos
 - Yritysrakennetta koskevat muutokset (fuusio tms.)
 - Rehualan toiminnan loppuminen
 - Yhteyshenkilömuutos
 - Tuotevastuuvakuutuksen lisääminen edellytyksiin?
 - Korvauskaton määrittely toimintaa vastaavaksi?
 - Vaatisi kaikkien yritysten uudelleen listautumista

Positiivilistan sääntöjen uudistaminen

Työryhmä

Rehualan edustajat

ETT:n edustajat

Aikataulu?

Sinkki sikojen rehussa ja lääkerehussa

- Sinkki välttämätön hivenaine, jota lisätään täys- ja täydennysrehuihin
- Rehuseoksissa käytettävän sinkin täytettävä laatuvaatimukset epäpuhtauksien (Pb, As, Cd) osalta
- Sikojen täysrehujen suurin sallittu sinkkipitoisuus 150 mg/kg
- Sinkkioksidi on myös tuotantoeläinten lääkintään hyväksytty lääkeaine (lääkemääräys, jos yli 100 µg/elopaino-kg/vrk)
 - Suomessa markkinoilla yksi lääkevalmiste, Vetzin vet. 1000 mg/g®

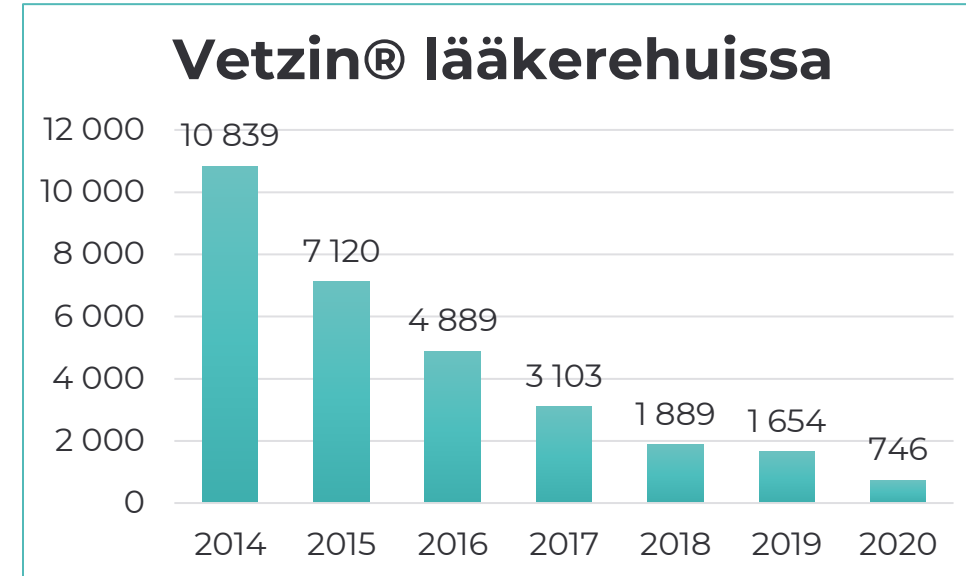
Sinkin ympäristövaikutukset

- Ranska ja Hollanti olivat huolissaan sinkin kertymisestä maaperään
- Myös Tanska oli havainnut maaperän sinkkipitoisuuden kasvaneen
 - Porsastuotanto 11,6 -kertainen verrattuna EU:n keskiarvoon porsaita/milj. ihmistä
- Monissa maissa viljellyssä maaperässä kuitenkin sinkin vajausta ja kohonneet pitoisuudet yhdistettävissä mm. kaivos- ja muuhun teollisuuteen

Myyntilupien peruuttaminen EU:ssa

- Ranska ja Hollanti pyysivät EMA:n eläinlääkekomiteaa arvioimaan sinkkioksidin eläinlääkekäytön ympäristövaikutuksia ja mikrobilääkeresistenssin riskiä
- Komitean arvion mukaan ympäristöriski on suurempi kuin saatava kliininen hyöty
- Mikrobilääkeresistenssiriskin suuruutta ei pystytty arvioimaan
- Euroopan komissio päätti peruuttaa sinkkioksidia sisältävien eläinlääkevalmisteiden myyntiluvat **26.6.2017**
- Korkeintaan 5 vuoden siirtymäajalla

Sikavassa 1.1.-31.10.2021
140 kg

Sinkki ja MRSA

- Sinkkiresistenssi kulkee samoissa resistenssielementeissä kuin mikrobilääkeresistenssi
- Evira&THL(2015): Kaikki sioista eristetyt MRSA-kannat olivat resistenttejä tetrasykliinille ja niiltä todettiin sinkkiresistenssigeeni.
 - Kannat sika-CC398-tyyppiä.
 - Tetrasykliiniresistenssin lisäksi osa kannoista oli resistenttejä myös erytromysiinille, klindamysiinille tai näistä kummallekin.

Eroon sinkkioksidista heinäkuuhun 2022 mennessä

- Aktiivinen viestintä, huomioiden myös muut sinkkioksidivalmisteet kuin Vetzin®
 - Hivenainetäydennykseen tarkoitettut ZnO-valmisteet (maalikaupan ZnO)

